

ПРОПОЗИЦІЇ

Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України

до проекту Закону України
«Про запобігання, зменшення та контроль забруднення, що виникає в
результаті промислової діяльності»,

внесений народними депутатами України О. Марусяком та іншими

Реєстраційний номер 6004-1 від 07 вересня 2021 р.

До першого читання

1. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України не підтримує законопроект.

2. Проект Закону України «Про запобігання, зменшення та контроль забруднення, що виникає в результаті промислової діяльності» (реєстр. № 6004-1 від 07.09.2021, внесений народними депутатами України О. Марусяком та ін.) є альтернативним до проекту Закону України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» (реєстр. № 6004 від 07.09.2021, внесений народними депутатами України О. Устіною та ін.).

У законопроекті за основу взятий текст урядового законопроекту «Про зменшення, запобігання та контроль забруднення, що виникає в результаті промислової діяльності» (реєстр. № 4167 від 29.09.2020), але з вагомими змінами, що стали підставою невідповідності положенням Д и р е к т и в и 2010/75/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 24.11.2010 року про промислові викиди (інтегроване запобігання та контроль забруднення) (далі - Директива 2010/75/ЄС).

Зокрема, у статті 1 законопроекту наведено визначення терміну «заінтересовані органи», а саме «заінтересовані органи — центральні органи виконавчої влади, що формують або реалізують державну політику у сферах господарської діяльності, визначених у статті 2 цього закону, яка здійснюється на підставі та на умовах, визначених інтегрованим довкілляним дозволом». Узагальнення переліку державних органів виконавчої влади, які беруть участь у процедурі видачі інтегрованого довкілляного дозволу може викликати правову невизначеність та дискрецію у визначенні переліку таких органів. Більше того, в зазначеному формулюванні до «заінтересованих органів» будуть належати органи, які визначені за галузевим принципом (наприклад Мінекономіки,



Міненерго чи Мінагрополітики), а не органи, що мають відповідну компетенцію щодо видачі документів дозвільного характеру у сфері охорони навколишнього природного середовища, наприклад, Держводагенство.

Стаття 6 законопроекту щодо участі громадськості у видачі інтегрованого довгільного дозволу суперечить Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі ухвалення рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля, 1998 року (частина 7 статті 6 Конвенції) і містить невизначеності у процедурі проведення громадських слухань.

У статті 10 законопроекту умови інтегрованого довгільного дозволу не містять положення щодо вимог до моніторингу, що суперечить відповідним положенням Директиви 2010/75/ЄС.

У статті 13 законопроекту замість можливості дозвільному органу надати відступ, встановлюється обов'язок дозвільного органу надати відступ, що суперечить підходам законодавства Європейського Союзу (стаття 15 Директиви 2010/75/ЄС). Строки відступу визначаються оператором установки у заяві та/чи оцінці відступу, а жодна із підстав для відмови у наданні відступу не враховує пропорційності вартості витрат порівняно з перевагами для довкілля. Такий підхід суперечить підходу Директиви 2010/75/ЄС.

Законопроектом передбачена можливість отримання відступу на 15 років. Зазначене фактично відтермінує проведення модернізації промисловості та впровадження найкращих доступних технологій та методів управління (НДТМ) в Україні більше ніж на 20 років. Запропонований текст статті 13 законопроекту не транспонує положення статті 15 Директиви 2010/75/ЄС щодо забезпечення високого рівня захисту довкілля та запобігання значному забрудненню та не відповідає її вимогам.

Частиною першою статті 19 передбачено покладення обов'язку моніторингу викидів на дозвільний орган замість оператора установки, що суперечить Директиві 2010/75/ЄС, та зобов'язує дозвільний орган здійснювати контроль викидів «на кінці труби» установки, що взагалі не може бути реалізовано на практиці. Також, передбачається здійснення моніторингу лише при досягненні нормативів граничнодопустимих викидів, встановлених у висновках НДТМ, а в разі застосування відступу – це не раніше ніж через 20 років, що не відповідає вимогам законодавства та нівелює підхід Директиви 2010/75/ЄС. Фактично установки, які отримують інтегрований довгільний дозвіл до введення в дію висновків НДТМ не матимуть жодних вимог до моніторингу викидів. Зазначена стаття не узгоджується зі статтею 10. Положення законопроекту не враховують моніторинг ґрунтів та підземних вод.

Законопроект містить ряд неузгодженостей, зокрема: частиною другою статті 24 визначено, що зупинення інтегрованого довгільного дозволу дозвільним органом здійснюється на підставі рішення адміністративного суду в порядку, визначеному статтею 26, що суперечить положенням статті 26, та не узгоджується із статтею 28 щодо єдиної державної електронної інформаційної системи інтегрованих довгільних дозволів.

Статтею 30 законопроекту передбачається розроблення перехідних планів, однак Директива 2010/75/ЄС передбачає перехідний план лише для спалювальних установок, який вже існує в Україні – Національний план скорочення викидів від великих спалювальних установок, схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 796.

Безсистемні точкові зміни внесені в урядовий законопроект «Про зменшення, запобігання та контроль забруднення, що виникає в результаті промислової діяльності» (реєстр. № 4167 від 29.09.2020), не відповідають змісту положень Директиви 2010/75/ЄС, що можуть призвести до правових колізій, неоднозначного тлумачення та до виникнення корупційних ризиків, що суперечить підходам європейського законодавства, а також законодавству України.

**Міністр захисту довкілля та
природних ресурсів України**

Роман АБРАМОВСЬКИЙ